ئـــاوازی تفەنـــگ و دەوڵەتـــی سەربەخۆ ... ڕەسوڵ بێسکێنی

کورد نەتەوەیەکی ئازا و قارەمان و نەبەردە، بەدرێژایی مێژوو دراوسێکانی بەئازا و شەڕکەر ناویان بردوون، تەنانەت زۆربەی گەڕیدە و ڕۆژهەڵاتناسەکانیش لەمەڕ ئازایی و قارەمانی و سوارچاکی کوردان گەواهی ئەوە دەدەن، کە کورد گەلێکی ئازا و شەڕکەرن و لەو بوارەدا زۆر لەسەرەوەن، شەرەفخانی بدلیسی دەربارەی ئاکاری کورد دەڵێت: کورد گەلێکی ئازا و قارەمانن و مل بۆ کەس ناچەمێنن، شکۆمەندی نەفسیان بەرزە و بۆ بژێوی ژیان دەست لەکەس پان ناکەنەوە، کورد ئەگەر باری ئابووری خراپ بوو، پێی باشترە زوڵم لەخەڵك بكات وەك ئەوەی دەستی لێ پان بکاتەوە، لەبەر ئەوە هەر کات برسی بوو، دەست دەداتە چەکەکەی و بە زۆر شت خەڵك دەستێنێت، بەڵام بەلایەوە شەرمە سواڵ بکات و دەست لەبەر خەڵك پان بکاتەوە، کوردەکان ئەگەر ئاکارێکی ناپەسندیان هەبێت، هەر ئەوەندەیە کەسیان سەر بۆ کەسیان ناچەمێنێت و بۆ یەکتر نایەنە بەرکەمەند، هەروەك تاکە تاکە هەر کەسە بیر لە سەربەرزی خۆی دەکاتەوە، بە تێکڕایی بیر لە سەربڵندی تێکڕایی ناکەن و پشتی یەکتر ناگرن و نابنە یەك.
دەربارەی ئەم ئاکارە نالەبارەی کوردان مامۆستا (مەلا سعدالدین) فێرکاری سوڵتان مرادخانی عوسمانی، لەناو مێژووی تورکییەکەیدا کە بۆ عوسمانییانی داناوە، لەمەڕ کوردیشەوە دواوە و دەڵێت: هەموو کوردێـــك بۆ خۆی سـەربەخۆیەکە و ئاڵـــای ملهوڕی و زۆرداری بەرزکردۆتەوە و لەناو ئەو شاخ و کێوانەدا بەسەربەستی دەژی، ئەگەر سەرنج بدەینە باری یەکدی گیری و هاوبیری و هاوکاریانەوە، تەنیا لە شادی و ئیمان هێناندا نەبێت، لەهیچ شتی تردا یەکناگرنەوە.
مرۆڤی کورد هەر لەو کاتەوەی خۆی دەناسێت و هەست بەچاکە و خراپە دەکات، خۆی بەمەزن دەزانێت، حەز دەکات پێی بووترێت شەڕکەر و ئازا و قارەمان، هەر ئەو هەستی خۆ بەزۆر زانینەی وای لێ کردووە، لەبەرامبەر نەیار و دوژمنەکەیدا چالاك و زەبر وەشێن بێت، ئەو هەستەی وای کردووە زۆر لەخۆی ڕازی بێت و شانازی بەخۆیەوە بکات و خۆی زۆر پێ لە فارس و تورك و عەرەب باشتر و پیرۆز تر بێت، لە ئەنجامدا ئەوە ویستی ملهوڕی و توند و تیژی و شەڕانگیزیە، لەڕوانگەی ئەوانی تر ئەمە ئاکارێکی ناپەسندە و پێچەوانەی پێوانەی ویستی گەشەکردنی مرۆڤایەتیە.
میر شەرەفخان و سەیدای خانی تاوانی یەك نەگرتن و لێك دووریمان

دەخەنە سەر ملهوڕی و لاساری و دەمار ئەستوریمان، ئیتر پەروەردەکرانی هەزار ساڵەمان دەڵو چاڵەی خستوین و ئەوەی کردوویە پێی کردووین، چاوبەستن و گزی کاری بەدکار و نالەباران بەو دەردەی بردوویین. ئەوەندەی چێی شاخ و کەژ و کێو و زۆری خوێی ڕووبارەکانمان، وەك دەڵێن نەفرەتی جوگرافیا بونەتە لەمپەر و بەرگری بەیەك نەگەیشتن و تێك نەگەیشتنمان، سەد ئەوەندە و زیاتریش بەندوباوی تەفرەو ژەهراوی برایانی دەم گەرم و دەس بڕ و ئاشنایەتی بەدیمەن جوان و بن شڕ، ئەو پەندەیان پێ داوین و لەو بەند و داوەدا شەتەك دراوین و تائێستاش هەر بەدیلی و خاکەساری ماوینەوە.

ئەگەرچی ئازایی و قارەمانێتی بەدیوێکدا مایەی شانازی بێت، ئەگەر بەوریاییەوە مامەڵە نەکرێت، بەدیوەکەی تردا مایەی شکست و تێداچوونە و لە ڕوانگەی ئەوانی تردا ئازاکان بە تیکدەر و شەرانی دەناسرێن، کورد بەدرێژایی مێژوو کە دوژمنەکان هورژمیان بۆ هێناوە، بەرەوڕوویان بوونەتەوە و بەرپەچیان داونەتەوە، ئەگەرچی چەوساونەتەوە و زوڵم لێ کراون، بەڵام لەڕوانگەی دوژمن و نەیارەکان زۆر شەڕانی و بەدناون، هەر لەسەر زمانی ئەوانیش لەچوارچێوەی گەلانی شەڕانگیزدا پۆلین کراون، بۆیە هەمیشە دوژمنەکان لە کورد ترساون و ئەگەر جووڵانەوە و سەرکێشیەکیان کردبێت، لە پەرەگرتنی ئەو ترسەیان بە گەلەکۆمەکێ جوڵانەوەکەیان دامرکێنراوەتەوە و خاکیان وێران کراوە و ماڵیان بەتاڵان براوە.

شەڕانگێزی دیاردەیەکە نەك بۆ کورد بۆ هەموو گەل و وڵاتان مایەی بەدبەختی و ماڵوێرانیە، ئەو گەل و دەوڵەتانەی شەڕانی و یاخین و بەئازا ناسراون، مایەی دڵەڕاوکێ و مەترسی دەوڵەتە خاوەن بەرژەوەندیەکانن، لەبەرامبەر دا ئەو گەل و دەوڵاتانەی هێمن و بێ شەڕ و شۆڕن، خۆیان لەگەڵ ڕۆژگار دەگونجێنن و مرۆڤ دۆستانە بیردەکەنەوە بەدوورن لەمەترسی بۆ سەر جیهان، ئەو گەلانە ویستی بوون و دەوڵەتداریان زیاترە و زۆریان بەدەوڵەتی سەربەخۆی خۆیان گەیشتوون، چونکە ئێستا دەوڵەتە بڕیار بەدەستەکانی جیهان دەیانەوێ جیهان ئارام و هاوسەنگ بە ئاراستەی مرۆڤ دۆستی و پێکەوە ژیان بێ.

لەم ڕوانگەیەوە پێش جەنگی یەکەمی جیهانی هەندێك لە وڵاتانی ئەوروپی ئەوانەی لە شێوەی دڕندە دا پەلاماریان دەدا و مەرگ دۆست بوون، بۆ بەئاگاهاتنەوە و ڕام کردنی ئەم عەقلە مەرگ دۆستە، جەنگ هەلگیرسا، سەرەڕای مەرگی خۆیان زۆریان دەوڵەتەکانیان لە لێواری مەرگ گەڕایەوە، بۆ تەواوکردنی پەیامەکەش جەنگی دووەمی جیهانیش بەدوایدا هات، ئیتر زۆر لەو دەوڵەتە دڕندە و شەڕانگێزانە پەڕوباڵیان کێشان و خستیانەوە سەر ڕێگای ئەسڵی مرۆڤ بوون، ئیتر ئەوروپا بووە کانگای زانست و پێکەوەیی و سۆسیال دیموکراتی و ژیان

دۆستی، بووە پایەی سەقامگیریی و پێشکەوتنی جیهان.
لەگەڵ کۆتایی هاتنی جەنگی یەکەمی جیهانی و دواتریش زۆر لە گەلانی دنیا بەهێمنی و لەسەرخۆ و پەیامی مرۆڤ دۆستی توانیان مافی خۆیان بسێنن و دەوڵەتی سەربەخۆ بەدەست بێنن، بەڵام کورد لەبەر ئاکاری ناپەسندی، جارێك بۆ هاوکاری لەخزمەت شەڕانگێزی ئەتاتورك و بەشێك لەگەڵ ڕووسیا و جارێکیش شەڕی خۆبەخۆ و دژی بەریتانیا و وڵاتە بڕیاربەدەستەکان ئەو هەلەی لەدەست دا، چونکە لایان وابوو کورد گەلێکی شەڕانیە و لەوە زیاتر ناتوانێ کاریگەری هەبێت، ئێستاش وتە باناوبانگەی مس بێل کاریگەری خۆی هەر ماوە کە دەربارەی دەوڵەتی سەربەخۆی کورد وتی: لە کوردەکان گەڕێن ئەوان با بە شەڕی عەشایری ناوخۆیانەوە خەریك بن و یەکتر بخۆن.
لەچەند ساڵی ڕابردووشدا بینیمان سەدام حسین کاتێك لە قاوغی خۆی هاتە دەرەوە و وەك دڕندەیەك کەڵبەی تیژ کرد و هاتە گۆڕەپانەکە، چۆن بە بڕیاری هاوپەیمانان کەڵبەکانی کورت کرانەوە و دواتریش دەسەڵاتەکەی سەنگوم بوون، ئێران و تورکیا و سوریا و عیراق و زۆر لە وڵاتانی تری ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست کە ئێستا بوونەتە دیکتاتۆر و دڕندە و شەڕانگێز و هەر ڕۆژە پەلاماری لایەك دەدەن، ڕەنگدانەوەکەی پڕۆژەی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستی ئەمریکایە و دەبێ ئەوانە کەڵبەکانیان بشکێنرێ و فێری دەوڵەتداری و مرۆڤ دۆستی بکرێن، ئێران کە وەك مرۆڤ دۆست و دوور لەشەڕ لە دوو جەنگی جیهانیدا بێ لایەن خۆی پیشاندا، دواجار خاکەکەی پارێزراو بوو، وەکو خۆی مایەوە، بەڵام ئێستا کە وەك دەوڵەتێکی مەرگ دۆست و شەڕانگێز سەرەڕای ئازاردان و شەڕفرۆشتن بە گەلانی وڵاتەکەی خۆی، ددانی لە زۆر لەوڵاتانی تر جیڕ کردۆتەوە و کلکیشی لەزۆر شوێن تێز دەکا، ئەو ملهوڕێی و شەڕانگێزیەی پێویستە چارەسەرێکی بۆ دابنرێ، ئەوەی ئێستا کە ئێران کەوتۆتە بەرهەڕەشەی ئەمریکا و هاوپەیمانەکانی لە چوارچێوەی ئەم شەڕاگێزیەی دایە، کورت و کرمانجی دەبێ کورد ئەوە بزانێت کاتێك وڵاتێك یان نەتەوەیەك لە جیهان یاخی دەبێ، لەلایەن دەوڵەتە بڕیار بەدەستەکانی جیهان تەمبێ دەکرێ، ئەوە ئاشکرایە بەشێوەیەکی گشتی سیاسەتی جیهانی لەلایەن دەوڵەتە بڕیار بەدەستەکانەوە کۆنتڕۆڵ کراوە، هەر کاتێك گەل یا نەتەوەیەك ملهوڕێی و شەڕانگیزی پیشان بدات لەگەڵ دەوروبەر و مایەی سەرئێشەی مرۆڤ بێت، دەبێ چڕنوکەکانی کورت بکرێنەوە و فێری مرۆڤ دۆستی بکرێت.
لەگەڵ ئەو هەمووە ئازایی و قارەمانێتیەدا، تەنانەت لەشەڕی خوێناوی و مەرگ هێنی داعشدا کورد، وەك پارێزەری مرۆڤایەتی ناوزەدکرا، کەچی نەیتوانی بەچەك مافی ڕەوای خۆی بەدەست بێنێ، بەچاوپۆشی هاوپەیمانان عیراق بەهاوکاری سوپای ئێران کەرکوك و هەموو ئەو

ناوچانەی داگیرکردەوە کە بەخوێنی پێشمەرگە ئازاد کرابوون، کەواتە هیچی تر نابێ کورد بۆ سەندنی ئەو مافە تەنیا چەك بەکاربێنێ، بەڵکو لەگەڵ چەکەکەیدا و بگرە زیاتریش دەبێ ئەقڵ و زانست و مەنیق بەکاربێنێ و گەلانی بڕیار بەدەست و ئاشتیخوازی دنیا تێی بگەیەنێ، کە کورد گەلێکی مرۆڤ دۆست و ئاشتیخوازە و دەیەوێ لەبنیاتنانی پێشکەوتن و ئارامی و ئاسوودەیی جیهان بەشدار بێ، بۆ ئەوەی وەك هەموو ئەو وڵاتانەی کە مل کەچ بوون بۆ مرۆڤ دۆستی و ئارامی، ئاسوودەیی و دەوڵەتی سەربەخۆ بۆ کورد دابین بکرێ، ئەگینا هەتاکو پەنا بۆ چەك ببەین و بمانەوێ کێشەکانمان بە شەڕ کۆتایی پێ بێنین و ئاوازی تەقەی تفەنگمان پێ لە ئاوازی مۆسیقا خۆشتر بێ، هەرگیز کارمان لەوە باشتر نابێ.

ڕەسوڵ بێسکێنی